

Impressie van de netwerkconferentie Women in church and society (Wicas) in Napels (26-29 september 2016) met het thema: Vrouwen in beweging

Jaarlijks vindt een Wicasconferentie voor het vrouwen netwerk van de Lutherse kerken in Westeuropa plaats. Dit jaar mocht ik ernaartoe gaan, in navolging van Coby Aartsen die ons jarenlang in het vrouwen netwerk vertegenwoordigd heeft. Een spannende uitdaging, maar ook heel ver weg, want dit jaar vond de conferentie voor het eerst bij de Evangelisch-Lutherse Kerk in Italië (ELKI) plaats. De ELKI is een kleine Lutherse kerk bestaande uit een aantal voornamelijk Duitstalige gemeenten verspreid over heel Italië. Gisela Salomon van het Wicasnetwerk had ons allemaal uitgenodigd naar Napels waar wij in een klooster van de Missionari Vincenziani welkom waren. Na een vlucht van 2,5 uur vanuit Amsterdam trof ik op het vliegveld op Cornelia Hübner en Simona Prosic Filip uit Slovenië en een taxi bracht ons door avontuurlijk nauwe straten naar het klooster. Daar begonnen wij onze conferentie met een uitwisseling over wat er het afgelopen jaar in onze bonden en netwerken gebeurd was. Voor iedereen had ik nog een exemplaar van onze kleurrijke jubileumbrief meegenomen en heb ik verteld van ons feest op Hoekelum, dat voor sommige aanwezige fijne herinneringen naar boven bracht aan de conferentie die wij ooit in Nederland hadden gehouden. Bijzondere gast op deze conferentie was Elaine Neuenfeldt, de LWF secretaris voor het wereldwijde Wicasnetwerk.

Projecten van de ELKI: Rose rosa (Roze roze) en de school Gesu di Nazareth

S'avonds bezochten wij het inloophuis van het legers des Heils in het centrum van Napels en kregen daar voorlichting over het bijzonder project "Rose Rosa" van de plaatselijke lutherse gemeenten Napels, Torre Annunziata en Meran in samenwerking met het Leger des Heils in Italië. In het evangelische ziekenhuis Villa Betania worden zwangere vrouwen opgevangen worden die anders verstoken zijn van medische verzorging zoals bijvoorbeeld Romavrouwen en vrouwen die om welke redenen dan ook de gewone instituties schuwen. Hier krijgen ze voorlichting over de zwangerschap, geboorte, hygiëne en ook begeleiding door verloskundigen, artsen en psychologen en uiteraard de mogelijkheid om in een veilige omgeving hun kind te baren. Sinds de oprichting in 2011 is dit project met het thema vrouwengezondheid een speerpunt van de diaconie van de ELKI.

De volgende ochtend bezochten wij eerst een toeristisch hoogtepunt: de Villa Poppea die tijdens de uitbraak van de Vesuvius helemaal onder het puin van de vulkaan bedolven werd en in de afgelopen eeuwen weer uitgegraven werd: het gaf inzicht in het leven van deze zeer rijke bewoners. Wat mij het meest trof was een muurtekening van kleine Romeinse kinderen: ze tekenden net zo goed toen al 'koppoters' (mensen met een hoofd en lange benen eraan) als kinderen van vandaag het overal ter wereld nog steeds doen.

Daarna reisden wij verder naar de school Gesu di Nazareth, opgericht in 1954 door ds. Idelmo Poggioli van de ELKI, de vader van ds. Paolo Poggioli, die ons nu een rondleiding gaf. Deze school met kindergarten is bedoeld om kinderen uit de omliggende achterstandswijk een goede start te geven door een verzorgde 5jarige basisschool waar ze naast goed onderwijs een warme maaltijd krijgen, huiswerkhulp hebben en van waaruit vakantiecampen georganiseerd worden op het nabij gelede eiland Ischia. Ook worden in het gebouw na schooltijd alfabetiseringscursussen voor volwassenen gehouden.

Hoofdthema's van de conferentie

Op dinsdag terug naar het klooster was het dan tijd om verder aan de slag te gaan:

Op het programma stond een gesprek met Elaine Neuenfels waar wij het natuurlijk hadden over het synodebesluit van de Lettische kerk om de **ordinatie van vrouwen** die al meer dan 20 jaar lang gold weer te verbieden. Dit is een ongekende stap terug in de tijd. Wat zal het effect daarvan zijn voor de LWF kerken die nu ent voorzichtig stappen in richting van de ordinatie van vrouwen zetten? Hoe kunnen wij hierin ons protest laten zien? De vrouwen die van dit besluit betroffen zijn hebben inmiddels bijna allemaal onderdak gevonden in de Lettische Kerk in het buitenland die eveneens in

Letland zelf actief is. Naast een protestbrief aan de Lettische kerk gaan wij ons als netwerk vooral daarop richten de vrouwen in deze Latvian Evangelical Lutheran Church Abroad te ondersteunen. Ook zal voor dit thema aandacht zijn op 12 augustus 2017 waar de door de Duitse Wicaskerken georganiseerde vrouwendag in Wittenberg plaats zal vinden. Het thema is 'Hier sta ik (en ik ga geen stap terug)'. Een manifestatie en een foto met minstens 500 geordineerde vrouwen in toga zal op deze dag dit '**hier sta ik**' letterlijk in beeld brengen. Uit alle kerken zijn vrouwen op deze dag van harte welkom en ik hoop dat ook wij vanuit de NLVB met een groep vrouwen deze dag kunnen bezoeken! Naast dit thema ging het erom hoe het netwerk en de lidkerken vrouwen in leidinggevende functies in hun ambt kunnen ondersteunen. Voorstellen daarvoor zullen nog verder uitgewerkt worden.

Een ander belangrijk thema was de vooruitblik op '**vrouwen en 500 jaar reformatie in 2017**'. Naast de al genoemde vrouwendag op 12 augustus zal er vooral op de Kirchentag van 24 tot en met 28 mei in Berlijn/Wittenberg aandacht aan besteed worden. De door de Nordkirche gemaakte tentoonstelling over 'vrouwen en reformatie door alle eeuwen heen' zal er te zien zijn en vanuit de Sächsische Landeskirche wordt er op de vrijdagavond een groot vrouwenmaal georganiseerd. In ons land zal dan op 4 maart in Groningen een dag plaats vinden onder het motto: Goeie genade –wat een portretten – vrouwen van het protestantisme. Maar daar leest u te zijner tijd nog meer over. In het World exhibition Himmelszelt van de LWF worden tijdens Wicasdagen in juni de vertalingen van het **gendervraagstuk** van de LWF getoond dat inmiddels in meer dan 41 talen vertaald is (bijvoorbeeld ook in Swahili) en daarmee wereldwijd de discussie over de participatie van vrouwen in leidinggevende, kerkelijke commissies, synodes geopend kan worden. Helaas moeten wij het in Nederland met de Engelse of de Franse vertaling van genderverklaring doen omdat er geen middelen zijn om dit in het Nederlands te vertalen. Maar als ik zie hoe de verdeling tussen mannen en vrouwen in bijvoorbeeld kerkenraden, classes of in de generale synode is vraag ik me af of dit niet alsnog een gemiste kans is.

Ludieke afsluiting

Op woensdagmiddag gingen wij onder leiding van onze enthousiaste gids Laura Napels per voet verkennen. Wist u bijvoorbeeld dat in de kerststallen van de Napolitanen niet alleen de heilige familie maar ook kleine figuurtjes van grote helden zoals voetballers of popsterren te vinden zijn? Dat leer je op weg door de plaatselijke kerstmarktstraat die gedurende het hele jaar geopend is. Aan het begin van avond werden wij in de Lutherse kerk van Napels ontvangen waar ds. Kirsten Thiele en een prachtig oecumenisch vrouwenkoor voor ons een avondgebed verzorgde. Daarna gingen wij met het koor en ds. Thiele heerlijke Napolitaanse pizza eten in een nabij gelegen restaurant. Op de volgende dag was dan de afsluiting van de conferentie met de goede hoop dat wij elkaar volgend jaar op 12 augustus in Wittenberg terug zullen zien!

Marlies Schulz